

SISÄMINISTERIÖN ASETUS POLIISIN SUORITTEIDEN MAKSULLISUUDESTA VUONNA 2018

1 Nykytila ja laskentaperiaatteet

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetaan kalenterivuositain. Asetuksessa säädetään Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, suojelupoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin suoritteiden maksullisuudesta. Nykyinen sisäministeriön asetus (1426/2016) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2017 saakka. Heinäkuun 1 päivänä 2017 voimaan tulleella sisäministeriön asetuksella (440/2017) on muutettu asetuksen liitettä.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää eli olla omakustannusarvon mukainen. Hinnoittelu perustuu suoritteen tuottamiseen kuluvaan keskimääräiseen aikaan. Kustannuksissa huomioidaan muun muassa välittömät ja välilliset työvoimakustannukset, vuokrat, mahdolliset materiaalikustannukset, yhteiskustannukset sekä muiden viranomaisten (Väestörekisterikeskuksen) tuottamista palveluista perittävät maksut.

Laki ampuma-aselain muuttamisesta (623/2017) tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2017. Laissa säädetään muun muassa ampuma-aseita koskevista uusista suoritteista ja toimivaltasiirrosta. Lakiin sisältyy myös eräitä siirtymäsäännöksiä. Muutoksilla on vaikutusta poliisin maksullisista suoritteista annettavaan sisäministeriön asetukseen.

Eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan hallituksen esitys eduskunnalle (HE70/2017) laeiksi valtion virkamieslain 7 ja 8 c §:n ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Lakimuutoksilla on vaikutusta sisäministeriön maksuasetuksen osalta suojelupoliisin suoritteisiin.

Poliisin suoritteiden maksut tarkistetaan yleensä vuosittain. Heinäkuussa 2017 muutettiin asetuksen liitteenä olevaa maksutaulukkoa johtuen muun muassa uuden turvallisuusselvitysrekisterin käyttöönotosta sekä arvioitua suuremmiksi osoittautuneiden suoritteiden tuottamisen kustannusten kattamisesta, jotta maksut olisivat omakustannusarvon mukaisia.

Vuoden 2018 alussa voimaan tulevassa asetuksessa hinnantarkistuksia esitetään Poliisihallituksen, suojelupoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja poliisilaitosten suoritemaksuihin. Esitetyt maksujen muutokset perustuvat maksuperustelain mukaiseen omakustannusperiaatteeseen ja aiheutuvat muun muassa yleiskustannusten muutoksista ja säädösmuutoksista. Maksuasetukseen tehdään lisäksi lainsäädännön muutoksista johtuvat muutokset sekä muut tarpeelliset tekniset ja sisällölliset muutokset.

2 Asetuksen tekstiosaan ehdotettavat muutokset

Annettavan asetuksen säännökset vastaavat pääosin voimassaolevaa asetusta. Asetuksen tekstiosaan tehtäisiin seuraavat muutokset:

Asetuksen 4 §:n 3 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi käräjäoikeudelta toimeksiantosta suoritetusta haastetiedoksiannosta riita- tai hakemusasiassa perittäväksi maksuksi 70 euroa (aiempi hinta 60 euroa), jotta maksu vastaisi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2016–2018 annetussa oikeusministeriön asetuksessa (1558/2015) säädettyä haastemiehen suorittamasta tiedoksiannosta perittävää maksua. Oikeusministeriön asetus annetaan seuraavan keran vuoden 2018 lopussa, jolloin myös tässä pykälässä säädettävää maksua tulisi tarvittaessa muuttaa oikeusministeriön asetusta vastaavaksi.

Asetukseen 2 pykälään lisätään uusi 5 momentti. Tässä momentissa säädettäisiin 1 päivänä joulukuuta 2017 voimaan tulevan ampuma-aselain perusteella asekeräilijöiden ampuma-aseiden ja aseiden osien maksuttomuudesta. Kyseessä ovat asekeräilijät, joilla on ollut lainmuutoksen voimaantullessa Poliisihallituksen myöntämä oikeus pitää tiedostoa ampuma-aseista tai hallussaan aseiden osia, joiden osalta asekeräilijällä ei ole hallussapitoon oikeuttavaa lupaa. Lakiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan asekeräilijän tulee vuoden kuluessa, eli viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2018 mennessä, hakea näille ampuma-aseille ja aseiden osille aselupaa. Jos asekeräilijän oikeus aseiden osien hankkimiseen ja hallussapitoon on perustunut siihen, että asekeräilijällä on ollut ampuma-aselain 19 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen oikeus vastavista aseiden osista kootun ampuma-aseiden hallussapitoon, aseiden osista tulee tehdä vastaavalla tavalla viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2018 eli vuoden kuluessa lain voimaantulosta 70 §:n mukainen ilmoitus poliisille ja esittää pyynnöstä osat.

3 Muutostarpeet asetuksen liitteeseen

3.1 Poistettavat suoritteet

Paikallispoliisin ampuma-aseluparyhmän suoritteista poistetaan seuraavat luvat: *Poliisihallituksen myöntämän hankkimisluvan tai yksityisen valmistamisluvan perusteella myönnetty hallussapitolupa* sekä kyseisen luvan *saman lupatyypin samalla kertaa haettu lisälupa*. Ampuma-aselain 42 §:n 1 momentin mukaan aselupa on ampuma-aseen, tehokkaan ilma-aseen tai aseiden osien hallussapitoon oikeuttava lupa, johon voidaan liittää oikeus ampuma-aseen tai aseiden osien hankkimiseen taikka valmistamiseen tai muuntamiseen yksityistä tarkoitusta varten. Aselupa korvaa erillisen hallussapitoluvan ja yksityisen valmistamisluvan, joiden myöntämisestä luovutaan. Samasta syystä myös Poliisihallituksen erityisen vaarallinen ampuma-ase -ryhmästä poistetaan suoritteet *yksityinen valmistamislupa erityisen vaarallisen ampuma-aseen tai aseiden osien valmistamiseen tai muuntamiseen ja saman lupatyypin samalla kertaa haettu lisälupa*.

Lisäksi paikallispoliisin ampuma-aseluparyhmän suoritteista poistetaan seuraavat luvat: *hankkimislupa tai yksityinen valmistamislupa tiedostoon merkittävälle aseelle, ilmoitus hallussapitoluvan siirrosta tiedostoon sekä ennen 1.3.2002 myönnettyjen hal-*

lussapitolupien siirto yhteisön ja säätiön tiedostoon. Ampuma-aselain 60 § kumotaan 1.12.2017, jolloin asekeräilijöiden oikeus tiedoston pitämiseen lakkaa eikä uusia tiedostonpito-oikeuksia myönnetä. Samasta syystä Poliisihallituksen asekeräilijäryhmän suoritteista poistetaan suorite nimeltään päätös asekeräilijän oikeudesta tiedoston pitämiseen.

Ampuma-aselain 1 päivänä joulukuuta 2017 voimaantulevan 47 §:n muutoksen mukaisesti paikallispoliisin ampuma-aselupasuuritteista poistetaan suorite nimeltään *hankkimislupa ulkomailla asuvalle* ja se siirretään Poliisihallituksen ampuma-aseisiin liittyviin suoritteisiin. Samassa yhteydessä Poliisihallituksen ampuma-aseisiin liittyvien suoritteiden järjestystä muokattaisiin siten, että kaikki asetekniikan suoritteet olisivat peräkkäin ennen asehallinnon lupapalvelusuoritteita. Toisin sanoen ampuma-aseen merkintä ja deaktivoidun aseiden tarkastaminen suoritteet siirretään ennen patruunoiden tyyppitarkastus-suoritetta.

3.2 Nimenmuutokset suoritteisiin

Suorite nimeltään *vartioimisliikelupien tai turvallisuusalan elinkeinolupien haltijoilta perittävä toimipaikkakohtainen valvontamaksu* olisi jatkossa *turvallisuusalan elinkeinolupien haltijoilta perittävä valvontamaksu*. Samalla muutetaan valvontamaksun maksuluokkia ja niiden nimiä. Valvontamaksun uudistamisen taustalla on yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki (1085/2015), joka on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Luvanvaraisuuden piiriin tulee vartioimisliiketoiminnan lisäksi tiettyiltä osin järjestyksenvalvojatoiminta ja turvasuojaustoiminta kahden vuoden siirtymäajan puitteissa. Lain 87 §:n mukaan vuosi-ilmoituksessa ilmoitettavien asioiden määrä kasvaa. Myös ilmoitusvelvollisuuden piiriin tulevien luvanhaltijoiden lukumäärä on kasvussa.

Paikallispoliisin suorite nimeltään *hankkimis- ja hallussapitolupa tai yksityinen valmistamislupa* on jatkossa nimeltään *aselupa*. Aselupa korvaa erillisen hankkimis- ja hallussapitoluvan ja yksityisen valmistamisluvan. Niin ikään suorite nimeltään *hankkimis- ja hallussapitolupa kaasuseelle tai yksityinen valmistamislupa kaasuseelle* on jatkossa nimeltään *aselupa kaasuseelle*. Suoriteryhmään kaksoiskappale, muu saman lupatyyppin samalla kertaa haettu lisälupa tai lisäkortti, hallussapitoluvan uudistaminen tai ampuma-asekouluttajaksi hyväksymisen muuttaminen lisätään termi *aseluvan uudistaminen*. Poliisihallituksen suorite *hankkimislupa erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen tai aseiden osaan* on jatkossa nimeltään *aselupa erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen tai aseiden osaan*.

3.3 Lisättävät suoritteet

Turvallisuusselvitysten laatimisen keskittämistä suojelupoliisiin koskeva turvallisuusselvityslain (726/2014) säännös tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Eduskunnan hallintovaliokunta on todennut turvallisuusselvityslain muutosta koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä 14/2016 vp, että turvallisuusselvityksestä perittävät käsittelymaksut eivät saa vaikuttaa lain mukaiseen velvollisuuteen hakea tehtävän edellyttämän tasoista turvallisuusselvitystä. Hallintovaliokunnan kannan mukaan asiaa valmisteltaessa on otettava huomioon myös se, ettei turvallisuusselvitysten

kustannuksista aiheudu negatiivisia vaikutuksia virastojen taloudellisiin toimintaedellytyksiin.

Voimassa olevan poliisin suoritteista annetun sisäministeriön asetuksen 2 §:n 4 momentin mukaisesti maksua ei peritä valtion maksuperustelain 6 §:n 3 ja 4 momentin nojalla suojelupoliisin tekemästä suppeasta, perusmuotoisesta ja laajasta turvallisuus selvityksestä poliisihallintoon rekrytoitavalle henkilöstölle tai Poliisiammattikorkeakouluun poliisin ammattikorkeakoulututkintoon valituille opiskelijoille. Poliisihallintoon rekrytoitavaan henkilöstöön kuuluvat Poliisihallitukseen, suojelupoliisiin, Keskusrikospoliisiin, Poliisiammattikorkeakouluun ja poliisilaitoksille rekrytoitava henkilöstö. Maksuttomuuden perusteet säilyvät ennallaan myös vuonna 2018.

Turvallisuusselvitysrekisterin käyttöönoton myötä voimassa olevaa *henkilöturvallisuusselvitystä* voidaan hyödyntää rekisterissä liittymällä tällaiseen selvitykseen. Lähtökohtaisesti selvityksen hinta olisi puolet uuden selvityksen hinnasta. Tämä niin kutsuttu *palvelukseen otto* on mahdollista kaikissa henkilöturvallisuusselvityslajeissa. Hinta muodostuu rekisteriin liittyvistä nuhteettomuus seurannan aiheuttamista hallinnollista kuluista. Hinta suppean selvityksen osalta olisi 29 euroa ja perusmuotoisen osalta 55 euroa.

Laajojen selvitysten osalta nuhteettomuus seurantaan voidaan liittää myös muun muassa tietoja luotto- ja rahoituslaitoksista. Näiltä osin työ joudutaan rekisterin käyttöön otosta huolimatta tekemään manuaalisesti käsityönä. Työmäärästä johtuen hinta laajan selvityksen osalta olisi 150 euroa. Koska nuhteettomuus seurantaa ei ole vielä suoritettu, perustuvat edellä mainitut suoritemaksut arvioon keskimääräisestä asian käsittelyyn kuluva ajasta.

Edelleen suojelupoliisi ottaisi käyttöön turvallisuusselvitysrekisteriin liittyvän maksusuoritteiden *tarkastusoikeuden käyttö*. Henkilötietojen käsittelystä annetun lain 26 §:n mukaan rekisterinpitäjä saa periä tietojen antamisesta korvauksen vain, jos siitä, kun asianomainen edellisen kerran sai tarkastettavakseen rekisterin tiedot, on kulunut vähemmän kuin yksi vuosi. Perittävän korvauksen tulee olla kohtuullinen eikä se saa ylittää tiedon antamisesta aiheutuvia välittömiä kustannuksia. Johdonmukaisuuden perusteella samaa käytäntöä noudatettaisiin myös turvallisuusselvitysrekisterin osalta. Alle vuoden sisällä tehdyistä useammista kuin yhdestä tarkastuksista perittäisiin poliisihallinnon käytössä oleva maksu 68 euroa.

Hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi valtion virkamieslain 7 ja 8 c §:n ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 70/2017) myötä laadittavaksi tulisi ulkomaansidonnaisuuksia koskeva selvitys. Hallituksen esityksessä ehdotetaan valtion virkamieslakiin otettavaksi nimenomainen säännös siitä, että nimitysharkinnassa on varmistuttava virkaan valittavan henkilön nuhteettomuudesta sekä siitä, ettei hänellä ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka voivat vaarantaa virkaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen. Edellä mainittuun perustuen, uutena suoritteena suojelupoliisille tulisi *ulkomaansidonnaisuuksia koskeva selvitys*. Ulkomaansidonnaisuuksien perusteella tehtävät turvallisuusselvitykset tullaan laatimaan lähtökohtaisesti nykyisen laajan turvallisuusselvitysprosessin pohjalta. Hallituksen esityksen taloudellisissa vaikutuksissa on todettu, että tästä aiheutuisi suojelupoliisille vuotuiset 0,9 miljoonan euron lisäkustannukset, jotka aiheutuvat erityisesti suojelupo-

liisin suorittamista haastatteluista ja siten lisääntyvästä työmäärästä. Lisäkustannukset vyörytetään maksuperustelain mukaisesti turvallisuuspalvelusten hintoihin ja asiakkaalta turvallisuuspalveluksesta perittävän hinnan korotuspaine riippuu siitä, tehdäänkö haastattelu vai ei.

Lainmuutoksen myötä aiheutuvista lisäkustannuksista sisäministeriön maksuasetuksen mukaisesti maksuttomuuden piiriin kuuluvia palveluita olisi 0,6 miljoonalla eurolla. Muiden osalta kustannukset katetaan maksullisen toiminnan kautta, eli maksuilla katetaan säädösmuutoksesta aiheutuva 300 000 euron lisäkulu. Suojelupoliisille hallituksen esityksestä 70/2017 vp. aiheutuva 0,6 miljoonan euron lisäkulu maksuttomien turvallisuuspalvelusten osalta on esitetty katettavaksi suojelupoliisille lisämäärärahalta, jota esitetään vuoden 2018 täydentävän talousarvion yhteydessä. Suojelupoliisi on arvioinut, että turvallisuuspalvelusrekisterin käyttöönoton myötä palvelusten määrä laskee noin puoleen vuoden 2016 tasosta. Alustavien laskelmien mukaan ulkomaansidonnaisuuksien tutkiminen maksaisi 350 euroa.

Poliisihallituksen ampuma-aseisiin liittyviin suoritteisiin lisätään poliisilaitoksen suoritteista siirrettävä *hankkimislupa ulkomailla asuvalle* ja siihen liittyvä *saman lupatyypin samalla kertaa haettu lisälupa*. Hinta säilyy molemmissa luvissa entisellään.

3.4 Hinnanmuutokset

Vuodelle 2018 hinnantarkastuksia esitetään paikallispoliisin suoritteista passien hintoihin sekä muutamiin Poliisihallituksen ja Poliisiammattikorkeakoulun suoritteisiin.

Väestörekisterikeskukselta saadun tiedon mukaan passivarmenteen hinta nousee 3 eurosta 3,50 euroon. Tästä johtuen varmennemaksun sisältävien passisuoritteiden hintoja ja hylkäävän päätöksen hintaa esitetään korotettavaksi yhdellä eurolla. Henkilökortilla olevan varmenteen hinta puolestaan laskee 0,40 eurolla 12,80 euroon (nykyisin 13,20 euroa), mutta tämän johdosta ei esitetä hintamuutoksia henkilökortin hintaan.

Poliisihallituksen turvallisuusalan elinkeinolupien haltijoiden valvontamaksua esitetään muutettavaksi seuraavasti:

Kortillisten määrä enintään 5	150 euroa
Kortillisten määrä 6 - 20	250 euroa
Kortillisten määrä 21 - 100	400 euroa
Kortillisten määrä 101 - 500	800 euroa
Kortillisten määrä 501 tai enemmän	1500 euroa

Valvontamaksun uudistamisen taustalla on yksityisen turvallisuusalan lainsäädäntömuutos vuoden 2017 alusta alkaen. Luvanvaraisuuden piiriin tulee vartioimisliiketoiminnan lisäksi tietyiltä osin järjestyksenvalvojatoiminta ja turvasuojaustoiminta kahden vuoden siirtymäajan puitteissa. Lain 87 §:n mukaan vuosi-ilmoituksessa ilmoitettavien asioiden määrä kasvaa. Myös ilmoitusvelvollisuuden piiriin tulevien luvanhaltijoiden lukumäärä on kasvussa.

Valvontamaksun muutoksen tavoitteena on yksinkertaistaa maksun muodostumista siten, että se määräytyisi luvanhaltijan palveluksessa olevien kortillisten henkilöiden

(vartija/järjestyksenvalvoja/turvasuojaaja) lukumäärän mukaisesti. Samalla toimipaikkakohtaisesta valvontamaksusta luovutaan. Muutoksen johdosta maksun määräytyminen selkeytyy, hallinnollisen työn määrä vähenee ja sähköisen asioinnin toteuttaminen helpottuu. Suurimmalle osalle elinkeinoluvan haltijoista valvontamaksun suuruus pienenee. Esimerkiksi alimman luokan maksu pienenee vähintään 30 euroa, ja päätoimipaikan lisäksi usean toimipaikan omaavien yritysten osalta jopa enemmän, koska toimipaikkakohtaisista maksuluokista luovutaan.

Valvontamaksun hinnat on tarkistettu vastaamaan omakustannusperiaatetta. Vaikka poliisilaitoksien lakisääteinen velvollisuus tarkastaa yksityisen turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijoiden toimipaikat kahden vuoden välein poistui lakiuudistuksessa, niin poliisilaitosten valvontavastuu kuitenkin säilyi, ja tarkastustoiminnalle on edelleen tarvetta. Tarkastusten suorittamiseen on ohjattu ja tullaan ohjaamaan Poliisihallituksen toimesta, vaikka ensisijaisesti kukin poliisilaitos vastaa itse tarkastustoiminnan toteuttamisesta. Uusi lainsäädäntö antaa mahdollisuuden kohdentaa tarkastuksia, ja niiden laskennallisena tavoitteena on keskimäärin noin 100 per vuosi.

Poliisihallituksen suoritteen *aselupa erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen tai aseeseen osaan* hintaa esitetään korotettavaksi 140 euroon (nykyisin 118 euroa), koska paikallispoliisin suoritteista ampuma-aselain muutoksen vuoksi poistettavan *Poliisihallituksen myöntämän hankkimisluvan tai yksityisen valmistamisluvan perusteella myönnetty hallussapitolupa* -suoritteeseen kuuluva käsittelyprosessi sisältyy jatkossa Poliisihallituksen suoritehintaan. Asiakkaalle lupasuorite olisi jatkossa kuitenkin kokonaisuudessaan nykyistä edullisempi suoritteeseen kohdistuvan työn osuuden vähentämisen vuoksi. Poliisihallituksen antaman lisäluvan hinta nousee 75 euroon, kun se nyt on 60 euroa. Myös Poliisihallituksen tiloissa tehtävän ampuma-aseiden tarkastuksen hintaan sekä ampuma-aseen merkintä -suoritteeseen esitetään hinnankorotuksia. Hintojen korotuksen perusteena on yleisen kustannustason nousu. Hinnankorotuksilla katetaan lievä asetekniikan alijäämäisyys.

Poliisiammattikorkeakoulun suoritteista hinnankorotuksia esitetään koiran tottelevaisuustarkastuksiin. Nykyiset hinnat eivät enää vastaa tarkastuksien kustannuksia. Edellisestä hintojen tarkastuksista on useita vuosia.

Suurin osa esitetyistä hinnantarkistuksista perustuu yleisten kustannusten nousuun, eli kustannuksissa on huomioitu muun muassa välittömät ja välilliset työvoimakustannukset, muut erilliskustannukset sekä yhteiskustannukset.

4 Taloudelliset vaikutukset ja asiakasvaikutukset

Vuonna 2018 myönnettävien lupien määrän arvioidaan olevan yhteensä noin 1 023 000. Vuonna 2018 lupatuottoja arvioidaan kertyvän noin 48,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2017 lupatuottoja arvioidaan kertyvän reilut 45 miljoonaa euroa. Tuotto kasvaa siis noin kolme miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 kertymä on hieman kasvanut aiemmasta arviosta ja muutos johtuu ennakoitua suuremmasta passivolyymista. Vuoden 2017 passivolyymien arvioidaan nousevan noin 700 000 kappaleeseen. Syksyllä 2016 ja keväällä 2017 arvio passivolyym-

mista oli vielä noin 675 000. Sähköisen asioinnin osuus passeista on saavuttanut jo nyt 70 prosentin osuuden ja loppuvuoden osalta osuus voi vielä jonkun verran kasvaa.

Vuonna 2018 passivolyymien arvioidaan pysyvän noin 700 000 kappaleessa. Henkilökorttien volyymin sen sijaan arvioidaan kasvavan noin 220 000 kappaleeseen. Passien sähköisen asioinnin osuuden arvioidaan nousevan noin 80 prosenttiin. Henkilökorttien sähköisen asioinnin osuuden puolestaan ennakoitaan nousevan tämän vuoden noin 50 prosentista 70 prosenttiin.

Vuonna 2017 lupatuottojen arvioidaan olevan noin 45 miljoonaa euroa, kun 2016 vuoden lupatuottojen kertymä oli lähes 54 miljoonaa euroa. Lupatuottojen lasku vuodesta 2016 liittyy suurimmalta osin poliisin ulkomaalaislupa-asioiden poistumiseen sekä passivolyymien pienenemiseen.

Maksullisen lupatoiminnan hinnoittelun tavoitteena on 100 prosentin kustannusvastaavuus eli maksullisen lupatoiminnan kustannusten täysimääräinen kattaminen lupatuotoilla. Pitkällä aikavälillä kustannusvastaavuus on ollut tavoitteen mukainen. Vuonna 2015 kustannusvastaavuus oli 106,5 prosenttia ja vuonna 2016 kustannusvastaavuus oli 98,3 prosenttia. Vuonna 2017 kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan reilun 94 prosenttia. Vuoden 2015 kustannusvastaavuutta koskeviin lukuihin sisältyy suojelupoliisin tuottamien suoritteiden tuotot ja kokonaiskustannukset.

Vuoden 2018 kustannusvastaavuudeksi arvioidaan hinnantarkistukset huomioon ottaen 100 prosenttia. Kustannusvastaavuusarviolle aiheuttaa haasteita edelleen passivolyymien vaikea ennakoitavuus ja se, että ulkomaalaislupa-asioiden toimivaltasiirron lopulliset vaikutukset maksulliseen toimintaan selviää vasta vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä.

Ampuma-aselain muutos tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2017. Kyseisellä muutoksella muun muassa poistuu asekeräilijöiden tiedostonpito-oikeus. Muutoksen perusteella asekeräilijöiden tulee ilmoittaa ase ja luvanvaraiset aseiden osat poliisille. Muutos olisi asekeräilijöille maksuton, koska kyseessä on asekeräilijöistä riippumaton muutos ja asekeräilijät ovat hankkimis- ja hallussapitolupien osalta jo suorittaneet kyseisiin aseisiin ja luvanvaraisiin osiin liittyvät poliisin suoritelmaksut. Muutos tiedostoon merkittyjen aseiden osalta olisi maksuton. Muutoksella ja maksuttomuudella varmistetaan, että aseet ja aseiden osat ovat viranomaisten tiedossa ja ylläpitämässä tiedostossa.

Suojelupoliisin maksullisten turvallisuus selvitysten määrän arvioidaan olevan vuonna 2018 yhteensä noin 45 000 kappaletta. Suppeita turvallisuus selvityksiä arvioidaan tehtävän yhteensä noin 25 000 kappaletta ja perusmuotoisia ja laajoja turvallisuus selvityksiä arvioidaan tehtävän noin 20 000 kappaletta. Turvallisuus selvityksistä arvioidaan kertyvän suojelupoliisille tuottoa noin 3,7 miljoonaa euroa. Kustannusvastaavuuden arvioidaan alustavien laskelmien perusteella olevan kaikkien turvallisuus selvitysten osalta noin 100 prosenttia.

Laajan henkilöturvallisuus selvityksen laatimiseen esitetään muutosta. Voimassa olevan asetuksen mukaan laajan turvallisuus selvityksen hinta on 245 euroa. Vuoden 2018 alusta alkaen suojelupoliisi ulottaa laajaan henkilöturvallisuus selvitykseen lainsäädän-

nön mahdollistamat pankkitiedustelut. Pankkitiedustelujen ja niiden analysoinnin arvioidaan vievän noin kaksi tuntia enemmän käsittelyaikaa nykyiseen verrattuna jonka seurauksena laajan henkilöturvallisuusselvityksen uusi hinta olisi 350 euroa. Hinta olisi sama kuin ulkomaansidonnaisuuksien tutkiminen.

Vuoden 2017 arvioissa on huomioitu turvallisuusselvitysrekisterin käyttöönotto keskellä vuotta. Rekisterin käyttöönoton jälkeen turvallisuusselvitysten määrä todennäköisesti putoaa vuoden 2016 tasosta.

Liitteen 1.2 kustannusvastaavuuslaskelmassa on eritelty vuosien 2015–2018 tuotot ja kustannukset. Vuoden 2015 luvut sisältävät suojelupoliisin tuotot ja kustannukset. Liitteessä 1.3 on suojelupoliisin suoritteiden osalta kustannusvastaavuuslaskelma suojelupoliisin osalta vuosilta 2016–2018.

Hinnantarkistuksilla tai asetuksen sisällöllisillä muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia asiakkaisiin.

5 Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja se olisi voimassa vuoden 2018 loppuun. Asekeräilijöiden tiedostonpito-oikeuden muutokseen liittyvä maksuttomuus olisi kuitenkin voimassa 30 päivään marraskuuta 2018 asti.

6 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen ja suojelupoliisin kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty valtiovarainministeriön lausunto.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä asian kiireellisyyden vuoksi.

7 Muuta huomioitavaa

Alkoholilain uudistamista koskeva hallituksen esitys (HE 100/2017 vp.) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Hallituksen esitykseen sisältyy muutosehdotuksia, joilla olisi vaikutusta poliisin maksullisiin suoritteisiin. Lakiuudistuksen myötä poliisilta poistuisi seuraavat kaksi suoritetta: majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 4 §:n mukaisen ilmoituksen käsittely sekä alkoholilain (1142/1994) 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen käsittely. Lainmuutoksen voimaantulosta tai lopullisesta sisällöstä ei ole sisäministeriön maksuasetuksen antovaiheessa tarkempaa tietoa. Edellä mainittujen suoritteiden poistumisella ei olisi toteutuessaan merkittävää vaikutusta poliisin suoritteiden kustannusvastaavuuteen, sillä edellä mainittujen suoritteiden määrä ja tuottokertymä on ollut sangen vähäinen. Alkoholilain muutos ei edellyttäisi poliisimaksuasetuksen tarkistamista kesken vuotta, sillä se aiheuttaa vain kahden suoritteen poistumisen ja voidaan huomioida erillisellä ohjeistuksella luvat myöntäville poliisilaitoksille.

Valmistelussa on huomioitu syksyllä 2018 ampuma-asedirektiivin voimaan tulevia vaikutuksia siltä osin kuin ne ovat olleet ennakoitavissa.

Liitteet

1.1 Poliisin suoritteiden hinnanmuutokset 1.1.2018

1.2 Kustannusvastaavuudet poliisin nettobudjetoiduissa lupapalveluissa ja liiketaloudellisissa suoritteissa 2015–2018, arvio

1.3. Suojelupoliisin muiden julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 2015-2018, arvio